

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 2 4 1 1 3 1 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

2. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2024. május 29., szerda / 90 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A nem művészi szöveget tartalmazó melléklet és a pótlap perforált lapokon található, és a jelölt óvatosan kitépi őket.

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be a kódszámát (a jobb felső sarokban levő keretbe ezen az oldalon)!

A feladatlap 22 feladatot tartalmaz. Összesen 90 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszeit töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Írott betűkkel, olvashatóan írjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük. Az utolsó feladathoz vázlatot készíthet a piszkozati lapra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 20 oldal, ebből 2 üres.

A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

Piszkozati lap

A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon! A szürke mezőbe ne írjon!

Piszkozati lap

M 2 4 1 1 3 1 1 2 0 5

MELLÉKLET**A múlt és a jövő szakmái**

Milyen képességek birtokában őrizhetjük meg a versenyképességünket a dinamikusan változó környezetben, és milyenek lesznek a jövő munkahelyei és szakmái? Mi tűnik el, és mi lesz az elkövetkező évtizedek álommelója?

(1.) A jövő állásaira szociális és érzelmi alapú felvételi lesz?

A SEL (Social and Emotional Learning, azaz közösségi és érzelmi képességek) egy számos képességet felölelő tulajdonsághalmaz, amelyben helyet kapnak az érvényesüléshez szükséges alapképességek. A jövő kutatás szakértői szerint ez a mozaikszo lesz a belépő a jövő munkahelyeire. A komolyabb munkák azonban ezen túlmenően olyan képességeket is igényelnek majd, amelyek a komplex kihívások megoldásához szükségesek, ilyenek pl. a kreatív gondolkodás és a problémamegoldás. Legalább ennyire fontos adottság lesz a jövő munkahelyein az együttműködési hajlam, a rugalmasság, a kíváncsiság, az alkalmazkodás és a kezdeményezőkészség. Akár az is elképzelhető, hogy a jövő állásaira már nem is HR-esek (human resources, magyarul humánerőforrás-menedzserek) és fejedelmek interjúztatnak majd minket, hanem olyan fejedelmek robotok, akik szociális és emocionális tesztekkel választják ki közülünk a legmegfelelőbb jelöltet.

(2.) Nem is kell majd munkába járnunk?

A jelenlegi munkavállalók 50%-a a kutatások szerint arra készül, hogy a közeljövőben okos irodában vállalhat munkát, a megkérdezettek másik csoportja azonban merészebb prognózist fogalmazott meg. Szerintük a jövő munkahelyére valószínűleg be sem járunk majd személyesen, mert a technológia követheletlen ütemű fejlődése miatt feleslegessé válik a munkáltató és a dolgozók személyes találkozása, hiszen könnyen előfordulhat, hogy néhány éven belül mindent online intézünk majd.

(3.) Robotfőnökök és veszélybe kerülő szakmák

Már 2018 végére jóslták, hogy több millió ember munkáját felügyelhetik robotok, és nagyjából 3 millió ember munkahelyi teljesítményét értékelhetik az intelligens gépek – mintha az emberek főnökei lennének. 2020-ra a munkahelyek számának 5 milliós csökkenése volt várható az automatizáció, a robotok és a mesterséges intelligencia előretörése miatt. A gépek korábban csak a fizikai munkakörökre jelentettek veszélyt, ám hamarosan eljőhet az az idő, amikor már az irodai dolgozók is félhetik az állásukat a robotok miatt. A gyártással, összeszereléssel foglalkozó ágazatok dolgozói és az építés, a kitermelési területek képviselői szintén bajba kerülhetnek miattuk. Persze vannak olyan szakmák, amelyeket nagyon nehezen lehet újragondolni és automatizálni. Ilyenek például az oktatásra és kreativitásra fókuszáló területek, ezért a tanároknak, újságíróknak és reklámszakembereknek egyelőre még nem kell amiatt aggódniuk, hogy robotokra cserélik őket. Izgalmas évek várnak a jelenlegi általános iskolásokra, mert közel 65%-uk várhatóan olyan munkakörökben fog elhelyezkedni, amelyek jelenleg még nem is léteznek. Az iskoláknak ma még ismeretlen technológiák profi használatára és az ezekből fakadó problémák megoldására kellene felkészíteniük a fiatalokat. Leginkább azonban az állandó változásra való felkészülés készségét kell elsajátítani annak, aki érvényesülni szeretne a jövő munkaerőpiacán.

(4.)**1. Utazási ügynök**

Az internet megjelenésével egy utazás megszervezése is sokszorosan könnyebb lett. Rengeteg oldalon válogathatunk a repülőjegyek, szállások, autókölcsönzők és programok között, ezzel pedig tökéletesen az igényeinkre szabhatjuk a nyaralást. Már most egyre többen hagyják ki a „harmadik felet”, azaz az utazási irodákat és az ott dolgozókat abból, hogy megszervezzék a jól megérdemelt kikapcsolódásukat.

LAPOZZON!

2. Könyvtáros

A nagyobb könyvtárak itthon is már mind a technikát hívták segítségül a gyorsabb és egyszerűbb működéshez. Online katalógusból válogathatunk, és rengeteg helyen már most automatizált a kölcsönzés és a visszaváltás.

3. Könyvelő

Egyes könyvelői feladatok már ma is kiválthatók számítógépes technológiákkal, ám a mesterséges intelligencia a bonyolultabb műveletek elvégzésére is alkalmas lehet a jövőben. Valószínűsíthető, hogy a ma még sikerszakmának számító könyvelő a jövőben csak a „régmúlt szakmái” közé fog tartozni.

(5.)

1. Digitálisdetox-terapeuta

Azt már mai kutatások is bizonyították, hogy az okostelefonjaink, a közösségi felületeink függőjévé válhatunk. Mivel majd egyre több ilyen eszköz válik az életünk részévé, egy idő után muszáj lesz „méregteleníteni”, azaz a lelki egyensúly megőrzése érdekében digitális „elvonást” kell tartanunk. Idővel valószínűleg az erre specializálódott szakemberek is megjelennek majd.

2. Drónforgalom-irányító

A drónok szinte egyik pillanatról a másikra csöppentek az életünkbe. Mesés felvételeket készíthetünk velük, de a jövőben sok egyéb másra, például csomagszállításra is tömegesen használhatják őket a légtérben. Tehát egyre több lesz belőlük, az ütközések elkerülése végett pedig szükség lesz olyan emberekre, akik irányítják a megnövekedett forgalmat.

3. Kriptoaluta-tanácsadó

Egyre nagyobb az érdeklődés a digitális pénznemek iránt, mint amilyen például a bitcoin is, azonban ez a terület még nincs teljeskörűen szabályozva, ami megannyi visszaélésre ad lehetőséget. Előreláthatólag óriási jövő áll a digitális pénznem előtt, ezért majd az embereknek – ahogy a fizikai pénz esetében is – szükségük lesz digitális pénzügyi tanácsadóra.

(6.) Ezek tehát azok a szakmák, amelyek nagy valószínűséggel el fognak tűnni, és azok, amelyek még nem léteznek, de a jövőben óriási kereslet lesz irántuk. Ha kíváncsi vagy, milyen tanácsokat ad a szülőknél ebben a témában egy középiskolai tanár, nézd meg a Nyomjuk, anyukám! című sorozatunk pályaválasztásról szóló epizódját!

(A randstad.hu és a wmn.hu nyomán. A kép forrása: wmn.hu. Letöltve: 2022. január 19.)

M 2 4 1 1 3 1 1 2 0 7

Figyelmesen olvassa el a szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat! Kérjük, ügyeljen a helyesírásra és a nyelvhelyességre is!

1. 1.1. A szöveg 1–3. részében a publicisztikai stílus uralkodik. Az alábbi táblázatba írja be ennek a stílusrétegnek két stílusjegyét, és hozzon rájuk egy-egy példát a szövegből!

Stílusjegy	Példa

(2)

- 1.2. Írja a vonalra annak a stílusrétegnek a nevét, amely a publicisztikai stílus mellett a szöveg 4–6. részében megjelenik! A vonal alatti táblázatba írja ennek a stílusrétegnek egy, a szövegben jelen levő stílusjegyét, és hozzon rá példát a szövegből! Az 1.1. feladatban felhozott stílusjegyet nem írhatja.

Stílusréteg: _____

Stílusjegy	Példa

(2)

(4 pont)

2. 2.1. Határozza meg a szöveg címének a fajtáját!

(1)

- 2.2. A szövegben vonal jelzi a 4. és 5. rész hiányzó címének a helyét! Adjon megfelelő címeket, és írja őket a vonalakra!

4. rész: _____

5. rész: _____

(2)

(3 pont)

3. 3.1. Fogalmazza meg, milyen céllal íródott a szöveg!

(1)

3.2. Írja a vonalra, kiknek szánták a szerzők a szöveget, és ez miből derül ki!

(1)
(2 pont)

4. 4.1. Fogalmazza meg a szöveg 1. része alapján, melyik képességek lesznek a jövőben döntőek valamennyi állás betöltésénél!

(1)

4.2. Írja a vonalra az 1. rész alapján, milyen kompetenciák lesznek szükségesek az igényesebb munkakörök betöltéséhez!

(1)
(2 pont)

5. 5.1. Húzza alá az alábbi adottságok közül a kakukktojást, és indokolja meg a választását!

alkalmazkodás	együttműködési készség	kezdemenyezőkészség
kíváncsiság	rugalmasság	versenyszellem

(1)

5.2. Magyarázza meg az 5.1. feladatban aláhúzott adottság jelentését!

(1)
(2 pont)

6. Egészítse ki az alábbi mondatokat a 2. és 3. rész értelmében!

Ma a munkavállalók _____ úgy véli, hogy a jövőben okos irodában dolgozik majd.

A többiek úgy látják, hogy _____.

A meglehetősen régi szakmát űzők közül a/a _____ és a/a _____

_____ nem kell féltetniük a munkájukat.

(2 pont)

7. Igazak (I) vagy hamisak (H) a szöveg 3. része értelmében az alábbi állítások? Karikázza be az I vagy a H betűt! A hamis állításokat javítsa ki igazra!

2018 végén 3 millió ember munkahelyi teljesítményét értékelték intelligens gépek. I H

A gépek az irodában dolgozók munkáját kezdték először fenyegetni. I H

A mai általános iskolások zöme valószínűleg ma még nem létező munkát fog végezni. I H

A jövő munkavállalóinak elsősorban a folytonos változásra kell felkészülniük. I H

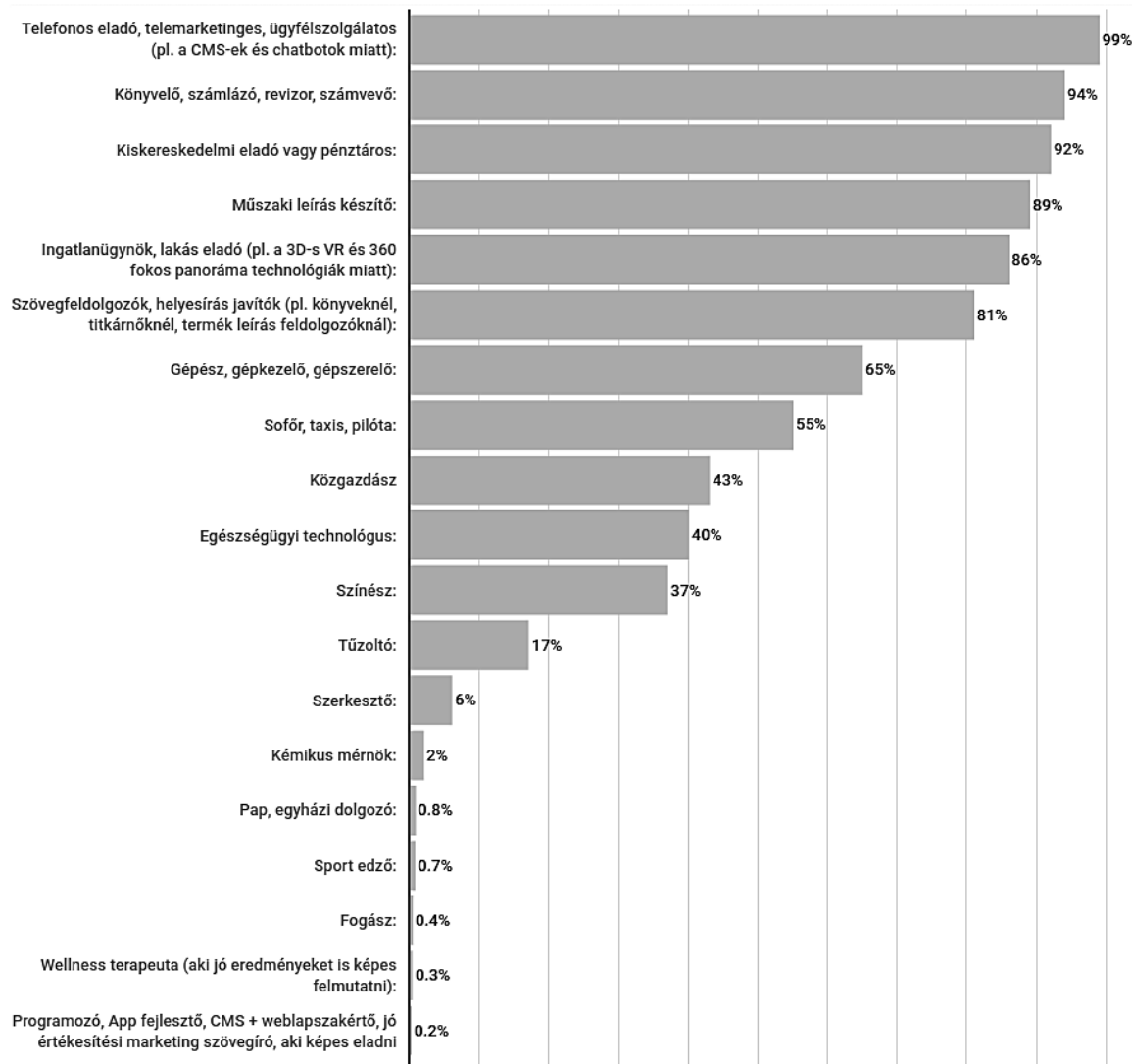
(4 pont)

LAPOZZON!

8. Figyelje meg az alábbi grafikont, és oldja meg a rá vonatkozó feladatokat!

Mennyire valószínű, hogy robotok veszik el a munkádat a következő 20 évben?

(A kép forrása: <https://xn--internetes-pnzkeress-m2bh.hu>. Letöltve: 2022. január 23-án.)

8.1. Írjon a vonalra két olyan szakmát a grafikonról, amelyet legkevésbé fenyegetnek a robotok!

_____ (1)

8.2. Alátámasztja-e a grafikon azt, amit a szöveg 4. részében a könyvelői szakmáról olvashatunk? Indokolja meg a választát!

 _____ (1)
 (2 pont)

M 2 4 1 1 3 1 1 2 1 1

9. Fogalmazza meg, mi lesz a digitálisdetox-terapeuta munkája!

(2 pont)

10. 10.1. Írja ki az 5. részből a drónok két alkalmazási területét!

(1)

10.2. Fogalmazza meg, miért lesz szükség a jövőben drónforgalom-irányítókra!

(1)
(2 pont)

11. Írja le, ki, hol és kinek ad további segítséget e téren pályaválasztási témában!

(1 pont)

12. 12.1. Magyarázza meg az alábbi, a szövegben előforduló idegen szavak jelentését!

komplex _____

prognózis _____

(2)

12.2. A 8. feladat grafikonján szereplő alábbi két idegen szó meglehetősen új keletű. Keresse meg a jobb oldali oszlopban a jelentésük betűjelét, és írja őket a vonalakra!

____ App

____ Chat

A csevegés

B videónapló

C internetes napló

D alkalmazás, program

E internetes közvetítés

(2)
(4 pont)

13. 13.1. Határozza meg, milyen szóalkotási móddal jött létre a táblázatban szereplő két szó! Jelölje függőleges vonallal a szóelemek határait!

SZAVAK	SZÓALKOTÁSI MÓD
m u n k á s	
m u n k a v á l l a l ó	

(3)

- 13.2. A 13.1. feladat alapszava az írott köznyelvet képviseli. Írja az alábbi vonalra a szlengben használatos megfelelőjét!

(1)
(4 pont)

14. Cserélje az alábbi szavakban a magánhangzókat úgy, hogy a megadott kritériumoknak megfelelő szavakat kapjon!

mesés – _____ (mély hangrendű főnév)

okos – _____ (magas hangrendű melléknév)

(2 pont)

15. 15.1. Írja le az alábbi számnevet betűkkel!

2020-ra _____

(1)

- 15.2. Az alábbi két foglalkozásnév a 8. feladat grafikonján szerepel. Csak az egyiknek az írása felel meg a helyesírási szabálynak. Húzza alá a helyesen leírtat, és indokolja meg a választását!

sport edző

szövegíró

(1)
(2 pont)

16. Írja a vonalra, milyen szófaji értékben szerepelnek az alábbi mondatokban az aláhúzott szavak, majd írjon egy-egy mondatot a szavak másik szófaji értékével!

Ez a mozaikszó lesz a belépő a jövő munkahelyeire.

Szófaji érték: _____

Mondat a másik szófaji értékkel: _____

Rengeteg helyen már automatizált kölcsönzés és visszaváltás van.

Szófaji érték: _____

Mondat a másik szófaji értékkel: _____

(3 pont)

17. Elemezze aláhúzással az alábbi mondatot!

Már rengeteg helyen automatizált a kölcsönzés.

(4 pont)

18. 18.1. Egészítse ki az alábbi mondatra vonatkozó állításokat a megfelelő szavakkal!

Akár az is elképzelhető, hogy a jövő állásaira már nem is HR-esek és fejvadászok interjúztatnak majd minket, hanem olyan fejvadász robotok, akik szociális és emocionális tesztekkel választják ki közülünk a legmegfelelőbb jelöltet.

A mondat többszörösen összetett mondat, amely _____ tagmondatból áll.

Az első és a második tagmondat között _____ viszony van, hiszen

a második tagmondat az elsőnek a/az _____ mellékmondata.

(3)

- 18.2. Írja a vonalra az alábbi mellérendelő összetett mondat fajtáját!

Egyes könyvelői feladatok már ma is kiválthatók számítógépes technológiákkal, ám a mesterséges intelligencia a bonyolultabb műveletek elvégzésére is alkalmas lehet a jövőben.

(1)
(4 pont)

19. Alakítsa át az alábbi egyszerű mondatot összetetté, majd határozza meg az összetett mondat fajtáját!

Az internet megjelenésével egy utazás megszervezése is sokszorosan könnyebb lett.

Az összetett mondat fajtája: _____

(2 pont)

20. 20.1. Írjon ki az alábbi szövegrészletből egy jelentésbeli és egy grammatikai kapcsolóelemet, és nevezze meg a fajtájukat!

Egyre nagyobb az érdeklődés a digitális pénznemek iránt, mint amilyen például a bitcoin is, azonban ez a terület még nincs teljeskörűen szabályozva, ami megannyi visszaélésre ad lehetőséget. Előreláthatólag óriási jövő áll a digitális pénznem előtt, ezért majd az embereknek – ahogy a fizikai pénz esetében is – szükségük lesz digitális pénzügyi tanácsadóra.

	Példa	Fajtája
Jelentésbeli kapcsolóelem		
Grammatikai kapcsolóelem		

(2)

- 20.2. Húzza alá a 20.1. feladatban idézett szövegrészben azt a tagmondatot, amely a tételmondat szerepét tölti be!

(1)
(3 pont)

21. 21.1. Javítsa ki az alábbi szövegben a négy helyesírási hibát!

A NASA a SpaceX nevű céggel közösen embert küldött az űrbe, ami történelmi eseménynek számít. Ezzel a lépéssel sokkal közelebb kerültünk ahhoz, hogy beinduljon az űrturizmus, azaz nemcsak űrhajósok, hanem civil emberek is körülnézhesenek a világűrben.

(A www.randstad.hu nyomán.)

(4)

21.2. Pótolja a hiányzó névutókat!

A jövőben játékvezetőre sem lesz szükség, aki ma még a videóbíróval _____ dolgozik azon, hogy egy meccs szabályszerűen folyjon. A szurkolók lassan lemondhatnak arról, hogy a játékvezetőt hibáztassák egy-egy rossz döntése _____, mert digitális „kollégája” teljesen át fogja venni a szerepét.

(A www.randstad.hu nyomán.)

(2)

(6 pont)

LAPOZZON!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

**GYÓGYPEDAGÓGUS
ÁLLÁS**

Újbudai alternatív alapítványi
általános iskolánkba,
szeretetteljes környezetbe keressük
GYÓGYPEDAGÓGUSAINKAT,
akiknek a munka kihívást,
örömet jelent, és szeretnek
csapatban dolgozni.

Kezdés: azonnal

Ha úgy érzi szeretne a
Humánus Alapítványi Általános Iskola
XI. kerület, Kanizsai u. 6. csapatának tagja lenni
jelentkezzen önéletrajz csatolásával
a gazdasagi@humanusiskola.hu e-mail címen.

(A kép forrása: www.humanusiskola.com. Letöltve: 2022. jan. 23-án.)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(10)

22.2. Az előző jelentkezéshez önéletrajzot is csatolni kell. Fogalmazza meg legalább 100 szóban az előző feladatban megadott névvel az önéletrajzát! Kigondolt adatokat is használhat.

(20)
(30 pont)

Üres oldal

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

A szürke mezőbe ne írjon!

Üres oldal